

ENJEKSİYON PROSESİ

PARAMETRELERİN HEPSİ KONTROL ALTINDADIR

ROBUST PROSES : DEĞİŞKEN OLMAYAN PROSES

HEDEF :

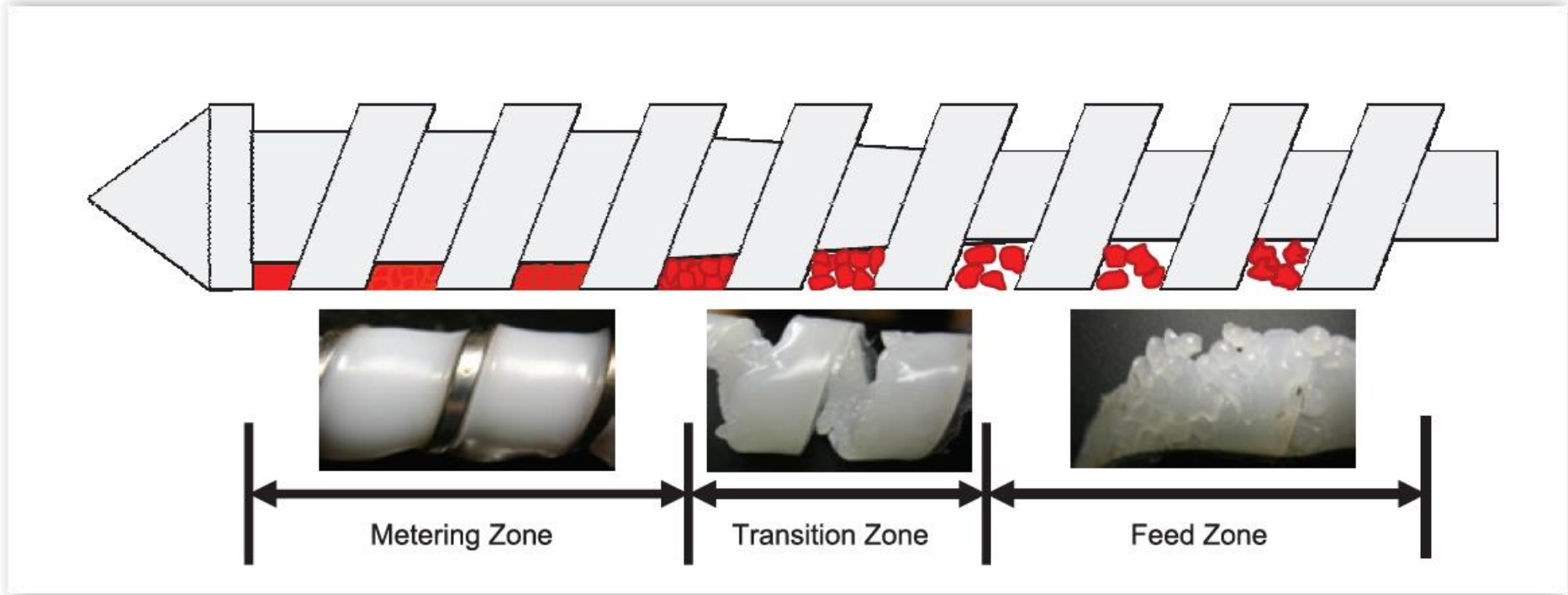
- HER BASKI
- HER KAVİTE (göz)
- HER DEVREYE ALMA sonucu aynı olmalıdır

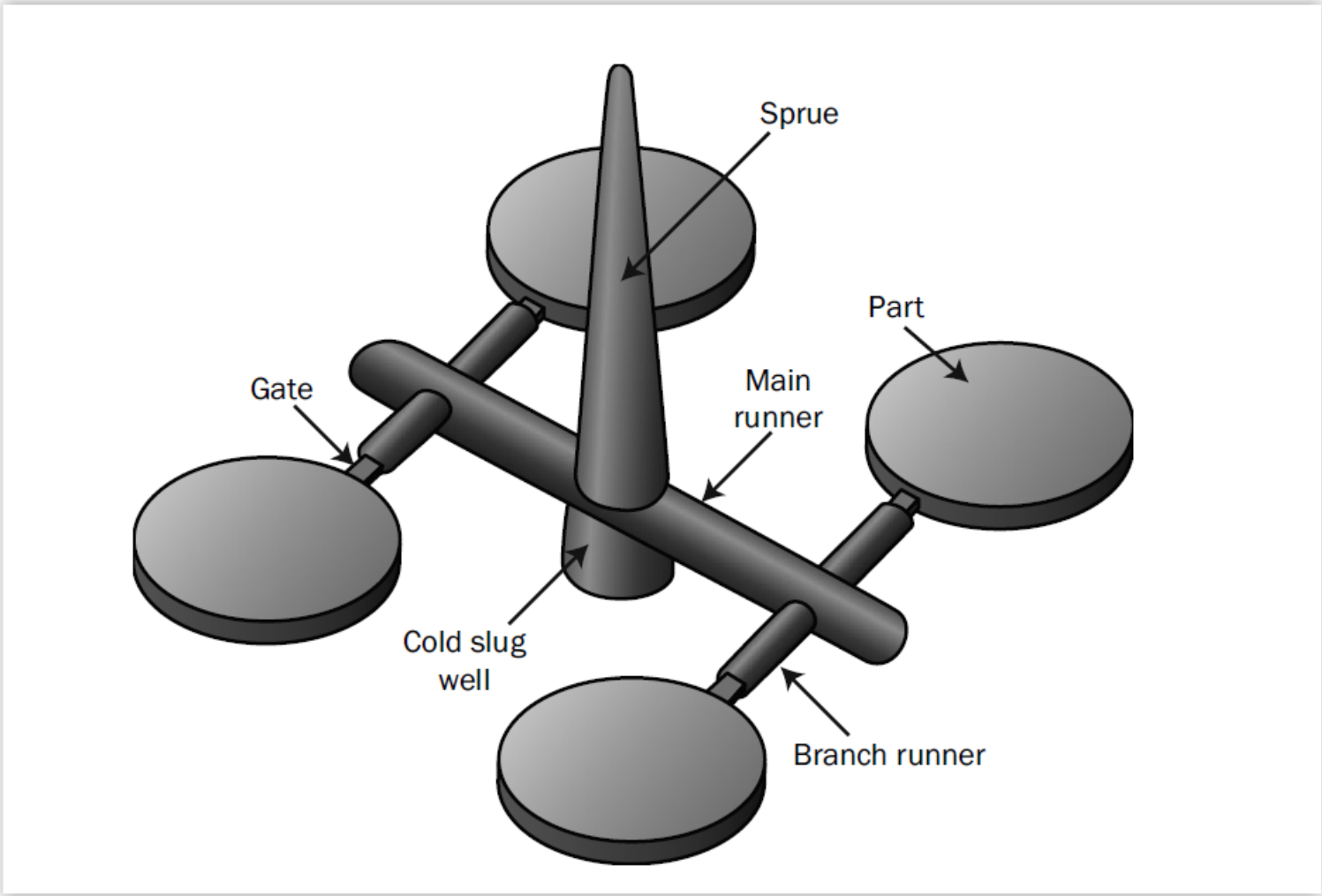
STANDART BİR ÜRETİM İÇİN EN İYİ DURUMDA OLMASI GEREKENLER :

- 1. PARÇA TASARIMI**
- 2. MALZEME SEÇİMİ**
- 3. KALIP TASARIM VE YAPISI**
- 4. ENJ MAKİNESİ**
- 5. PROSES**

SIVI FAZDAKİ PLASTİK SIKIŞTIRILABİLİR Mİ ?

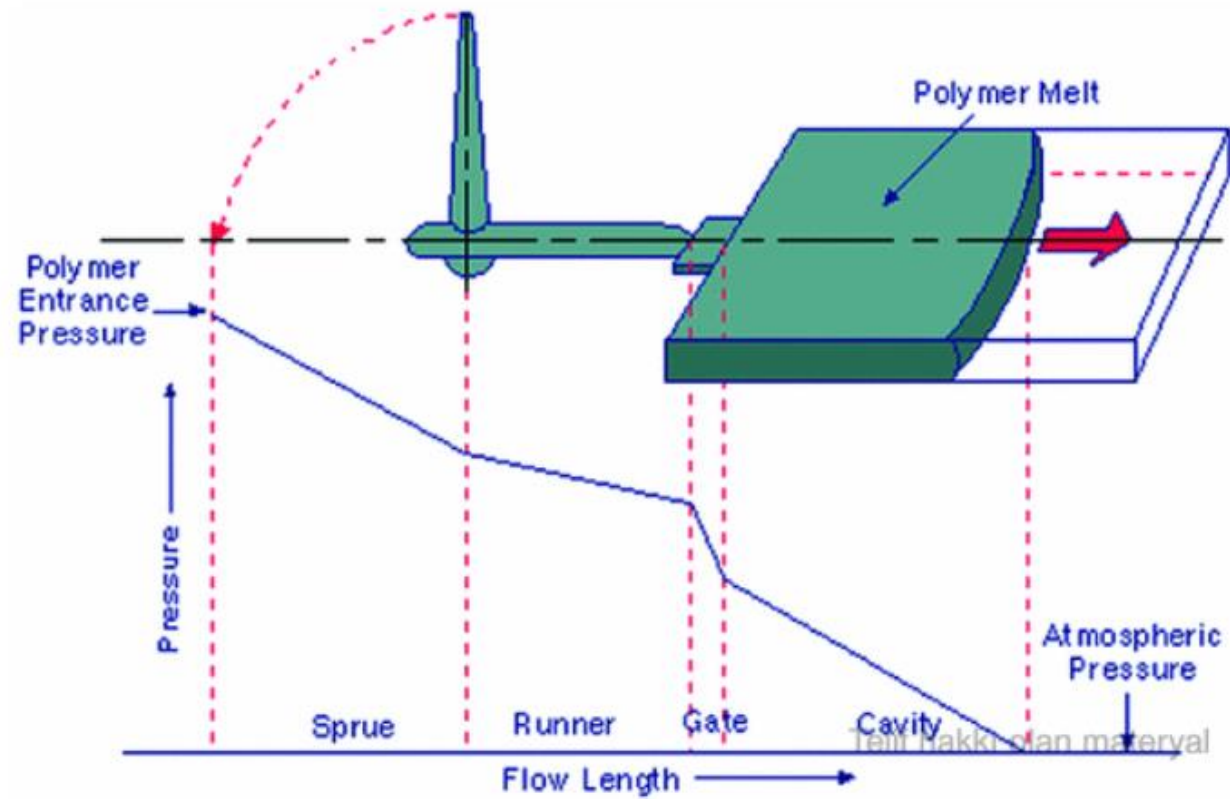
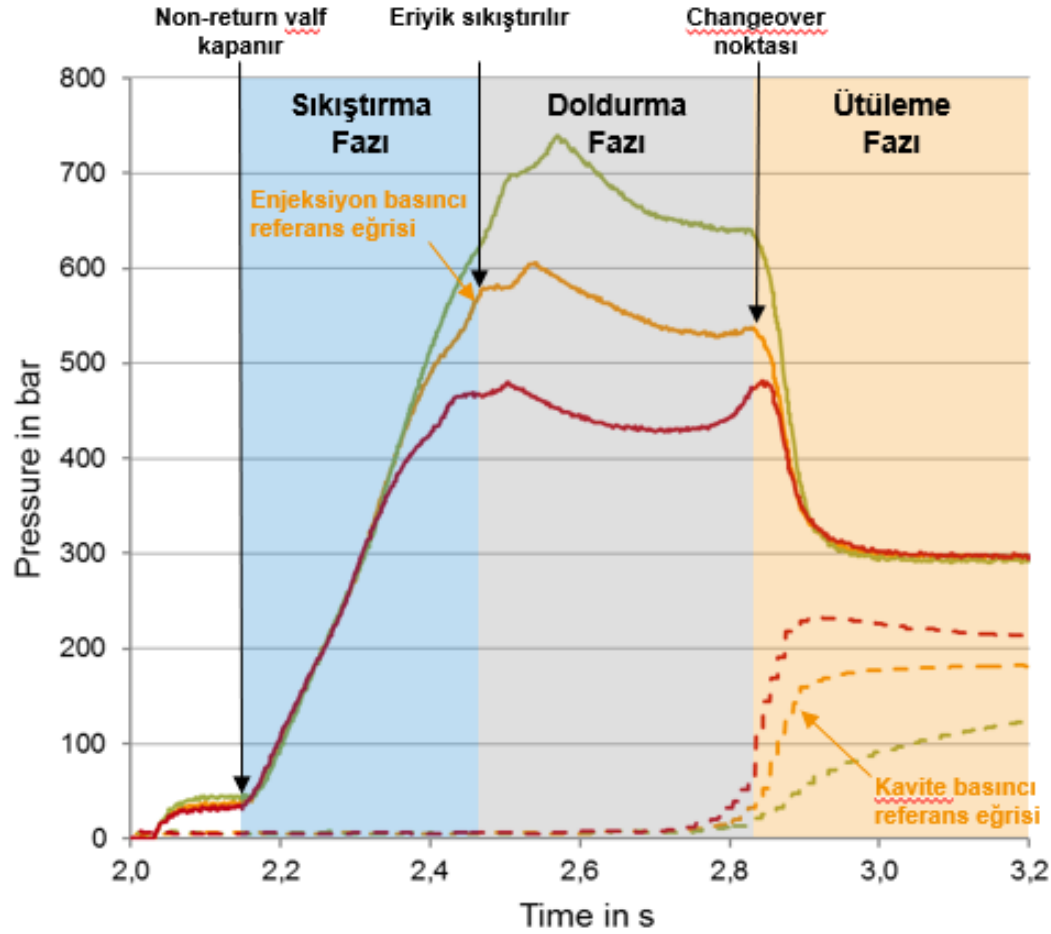

Fig. 1.4 Pressure decreases along the delivery system and the cavity (Zhou 2013)

Viskozite

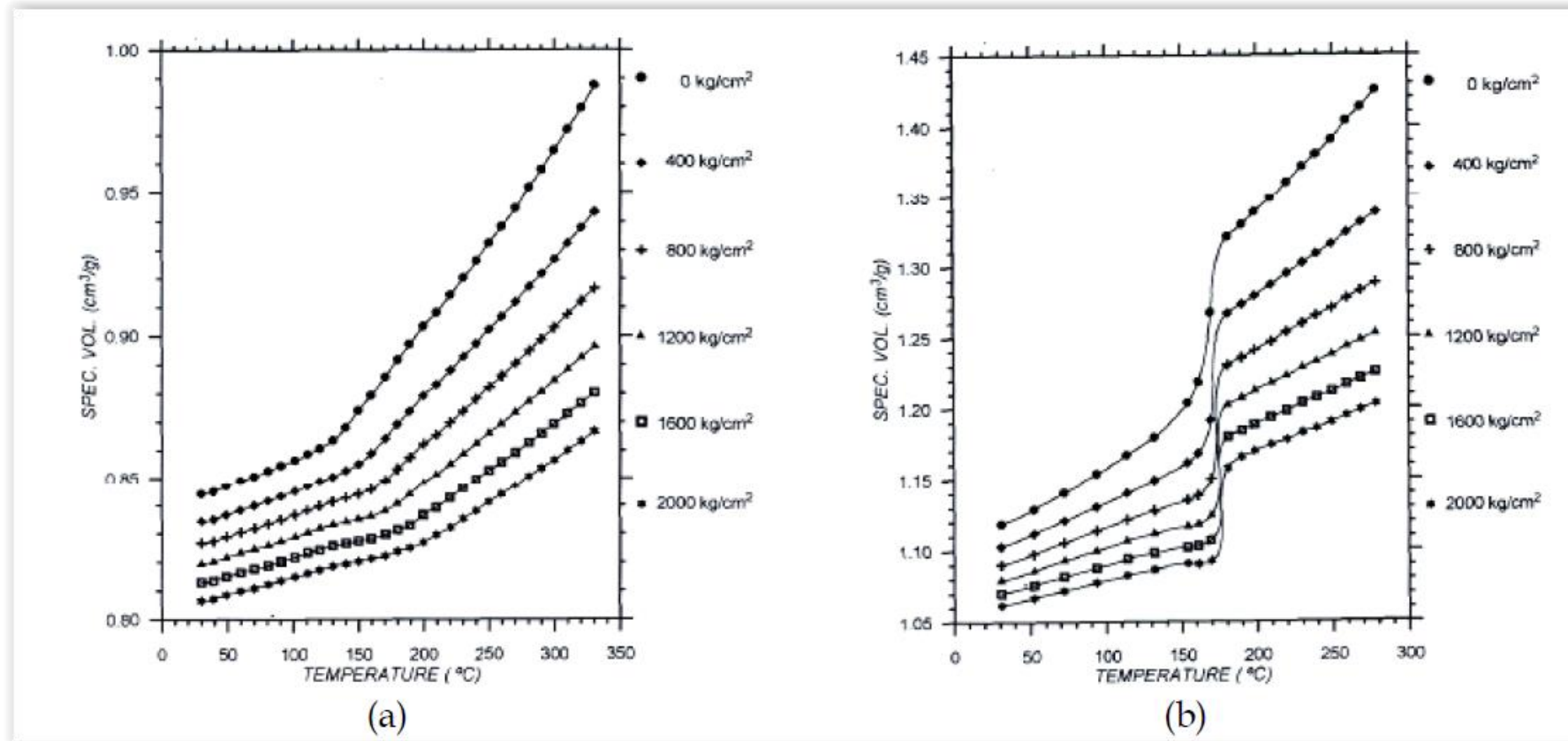
MFI: 11

MFI: 6

MFI: 19

- p mass, reference (MFI 11, reference)
- p mass w/o APC+ (MFI 6, higher viscosity)
- p mass w/o APC+ (MFI 19, lower viscosity)
- - - p cavity, reference (MFI 11, reference)
- - - p cavity w/o APC+ (MFI 6, higher viscosity)
- - - p cavity w/o APC+ (MFI 19, lower viscosity)

Pressure Volume Temperature (Basınç Hacim Sıcaklık) ilişkisini gösteren PVT diyagramı

a) Amorf plastik PVT

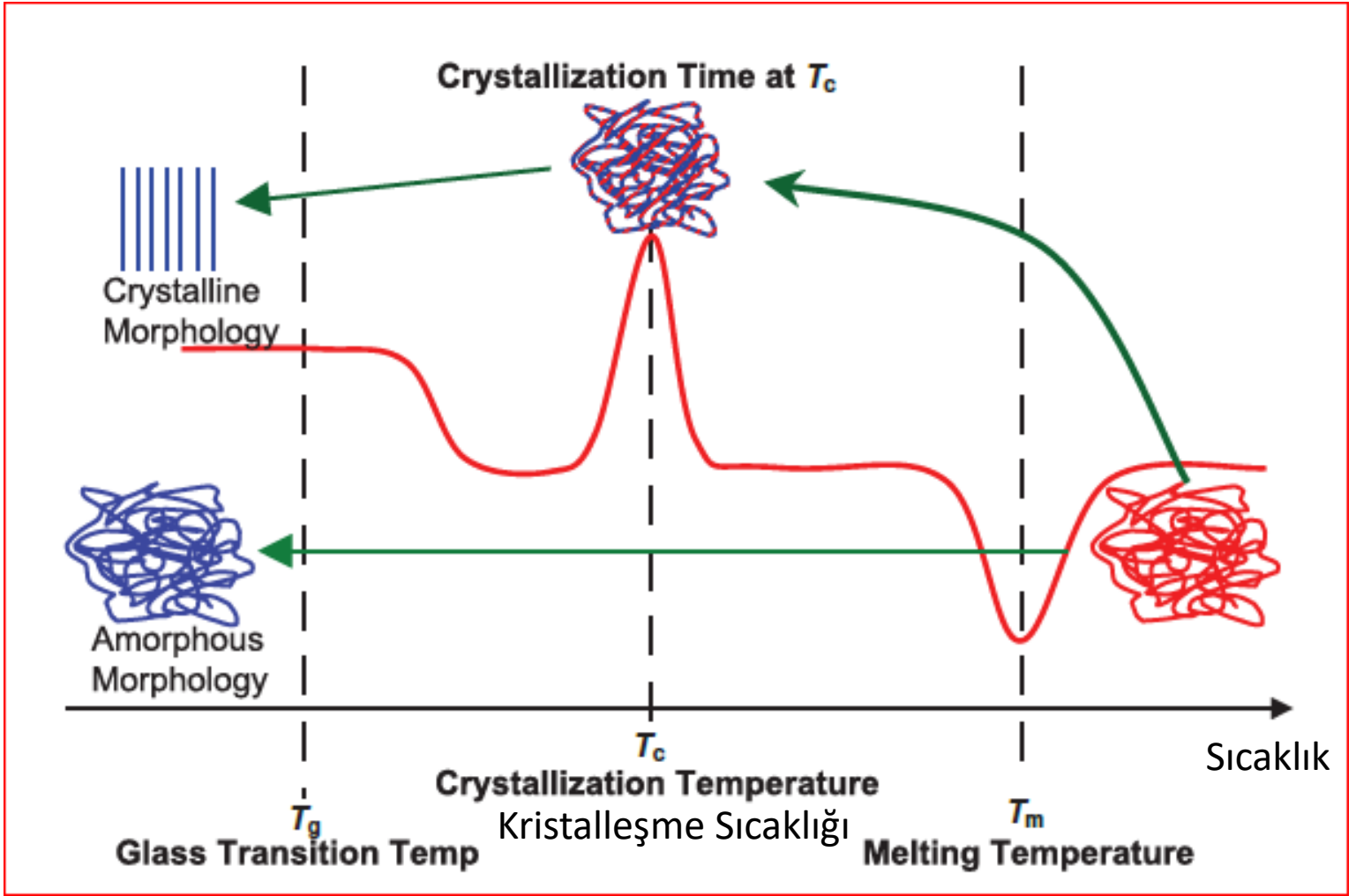
b) Yarı-kristal plastik PVT

Yüksek sıcaklıklarda spesifik hacim büyük , yoğunluk ve ağırlık düşük
Düşük basınçlarda spesifik hacim büyük , yoğunluk ve ağırlık düşük

Spesifik Hacim : $\text{cm}^3 / 1 \text{ Gram polymer}$

Spesifik Hacim : f (Basınç , Sıcaklık)

Spesifik hacim yada parça hacmi , basınç ve sıcaklığın bir fonksyonudur.

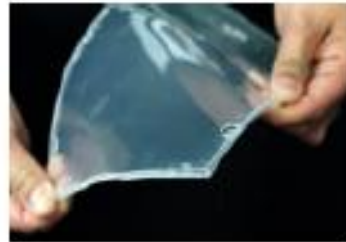
Camsı Katılma Sıcaklığı

Erime Sıcaklığı

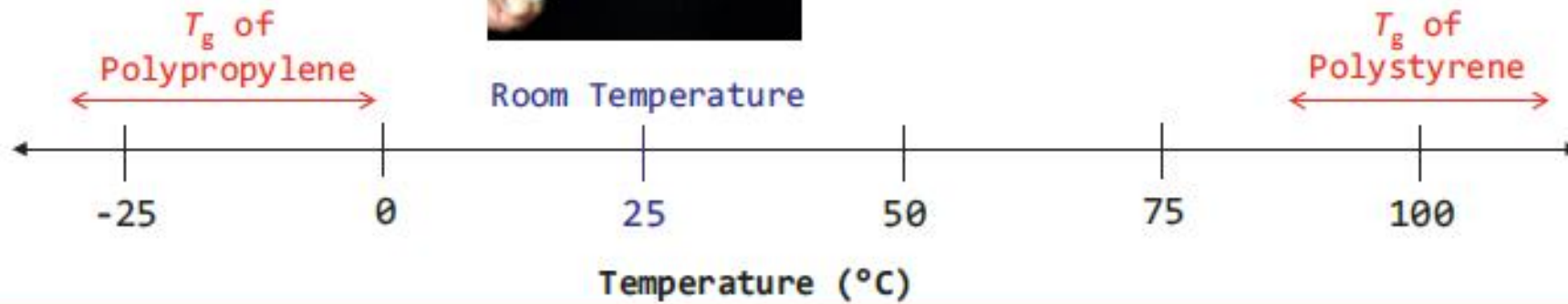
Polystyrene is brittle at room temperature

Polistiren oda sıcaklığında kırılığandır.

Polypropylene is flexible at room temperature

PP Oda sıcaklığında esnektir

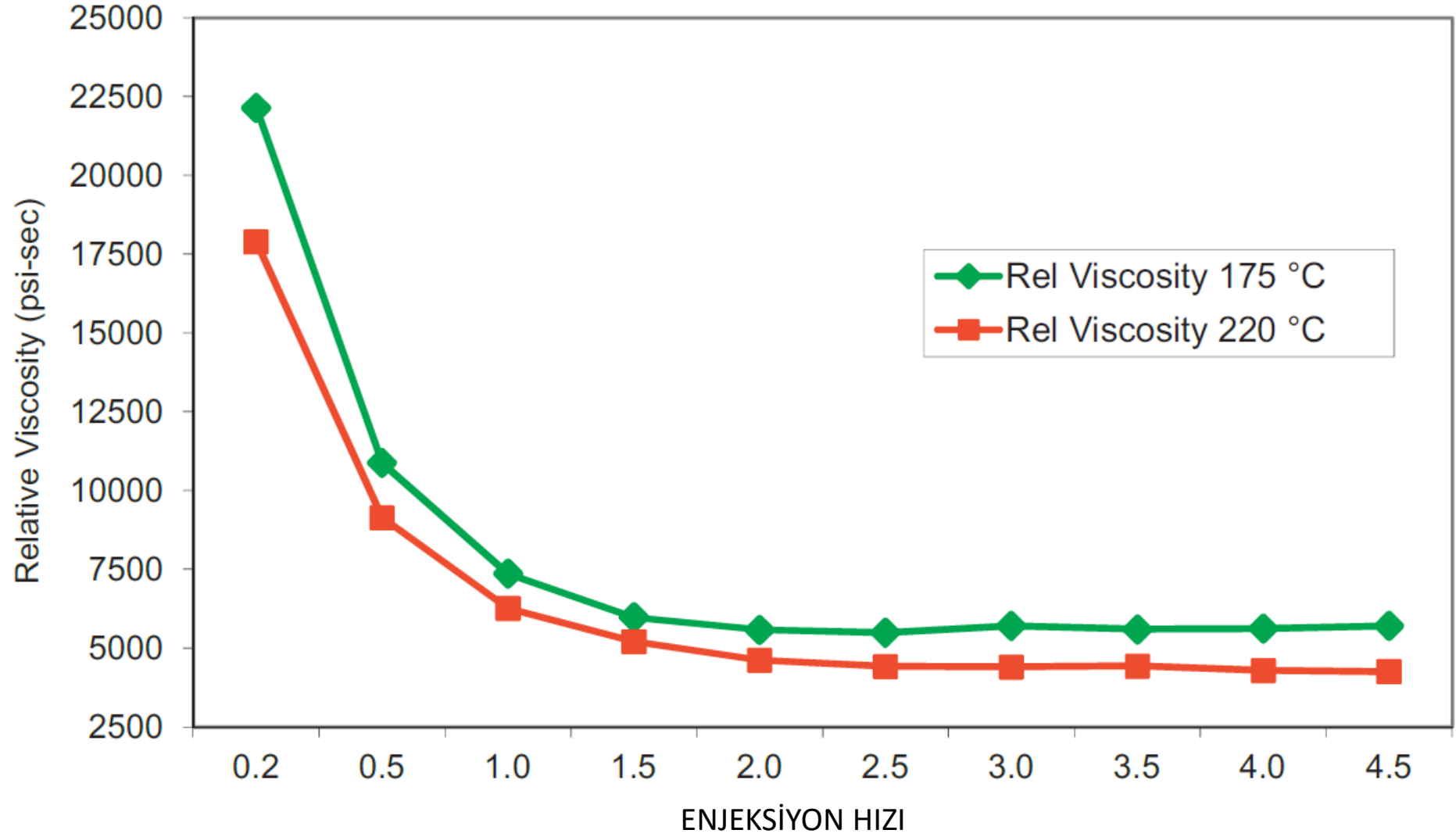
POLİMERLERİN «CAMSİ GEÇİŞ» VE ERİME SICAKLIKLARI

Polymer	T_g (°C)	T_m (°C)
Natural rubber	-73	36
Nylon 6	50	250
Polybutadiene (trans-)	-54	47
High density polyethylene (HDPE)	-125	146
Polypropylene (syndiotactic)	-8	204
Polystyrene (PS)	100	250
Polyvinyl chloride (PVC)	-18	191
Polycarbonate (PC)	150	243
Acrylonitrile butadiene styrene (ABS)	104	-

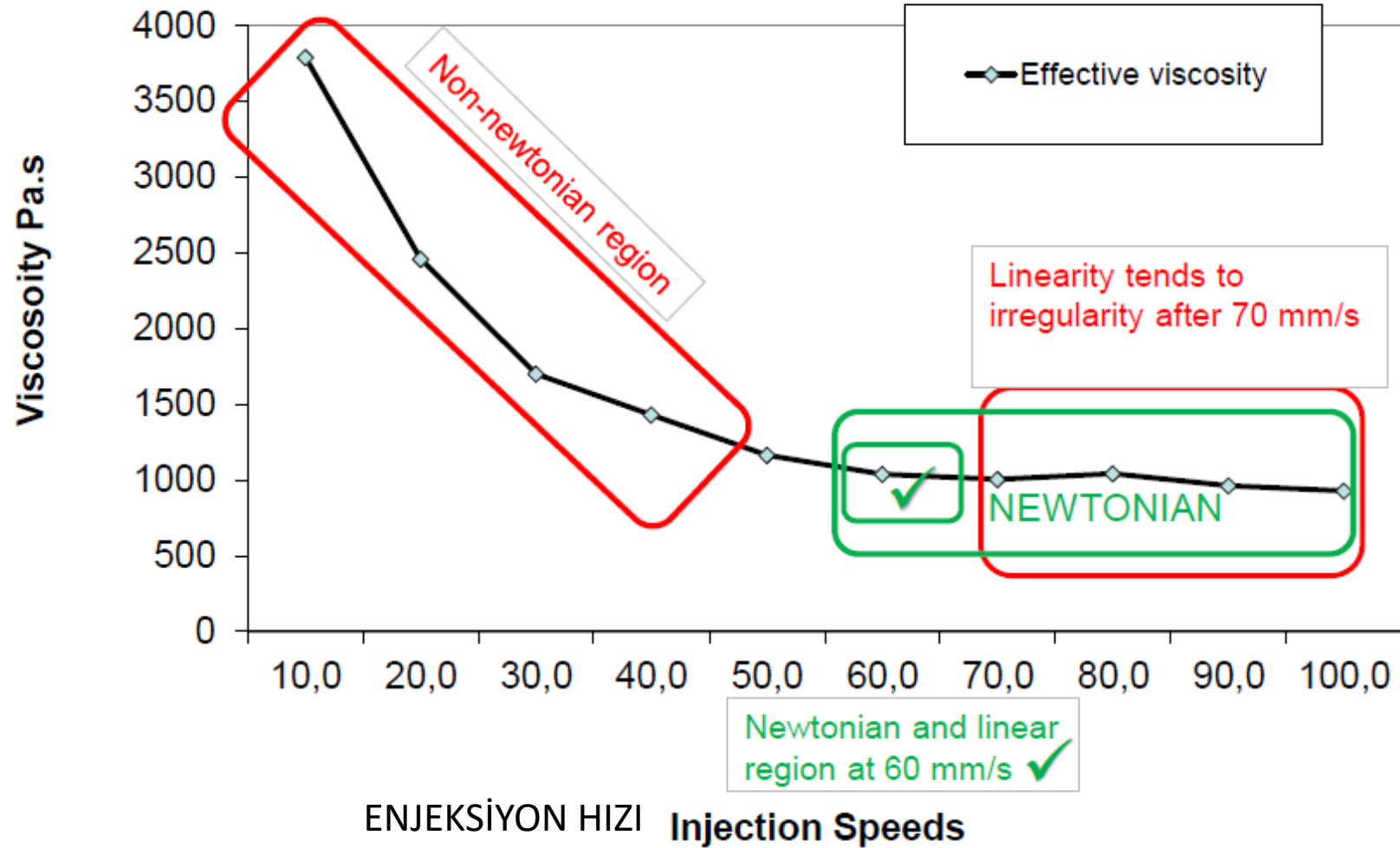
* Because there are several grades of the same base polymers, and moreover, because the plastic purchased from suppliers always has additives blended in, the values here should be used for reference only. As in the case of ABS, which is a ter-polymer, the T_g will drop with increasing amounts of the butadiene content.

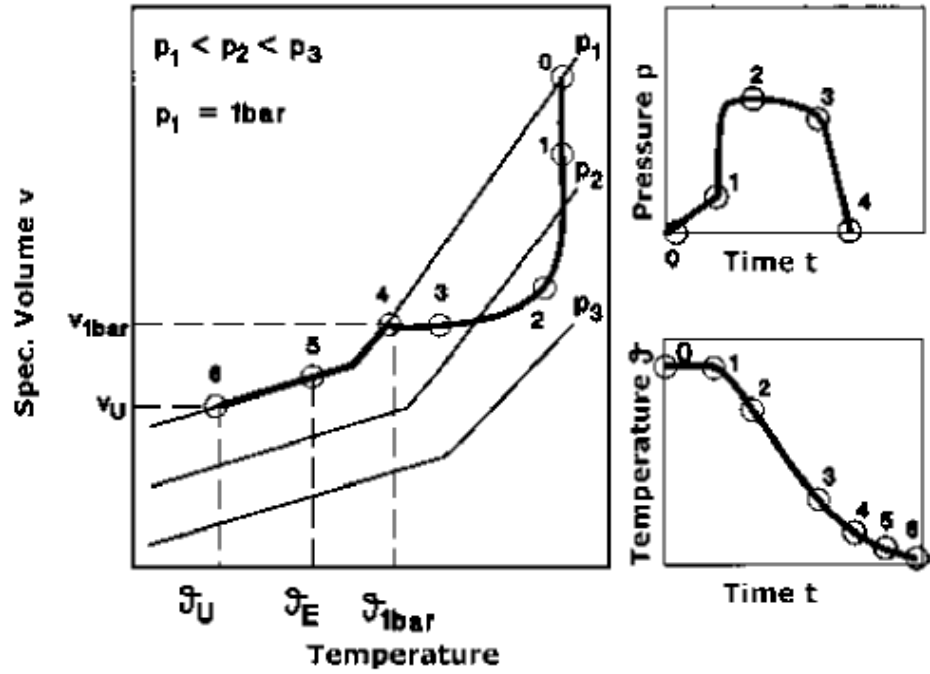
PROSES	AMORF PC , ABS ,	YARI KRİSTAL PP ,
Kalıp dolum hızı	Yavaş hız tercih et	Hızlı basmaya çalış
Kalıp sıcaklığı önemi	Kozmetik ve stres azaltmak için	Mekanik özellikler ,Kozmetik ve stres azaltmak için
Kovan Isıları	Düzenli profil	Ters profil gerekebilir
Eriyik sıcaklık stabilitesi	Zayıf	Düşük
Vida dönüş hızı	Düşük olabilir.	Yüksek olmalı.
Meme ucu sıcaklık kontrolü	Kolay	Düşük. Akma riski
Soğutma zamanı	Yüksek	Düşük

POLİETİLEN VİSKOZİTE EĞRİSİ 175 C ve 220 C SICAKLIKTA

Effective viscosity

0 → 1 Volumetric filling

1 → 2 Compression

2 → 3 Holding effect

3 → 4 Isochronic-pressure reduction to temperature $\theta_{1\text{bar}}$

4 → 5 Cooling to demolding temperature θ_E

5 → 6 Cooling to environmental temperature θ_U

4 → 6 Volume shrinkage
$$S_V = \frac{v_{1\text{bar}} - v_U}{v_{1\text{bar}}} \cdot 100\%$$

Figure 1.23 Condition curve in the p - v - θ diagram for a semi-crystalline thermoplastic material (Courtesy: Ticona)

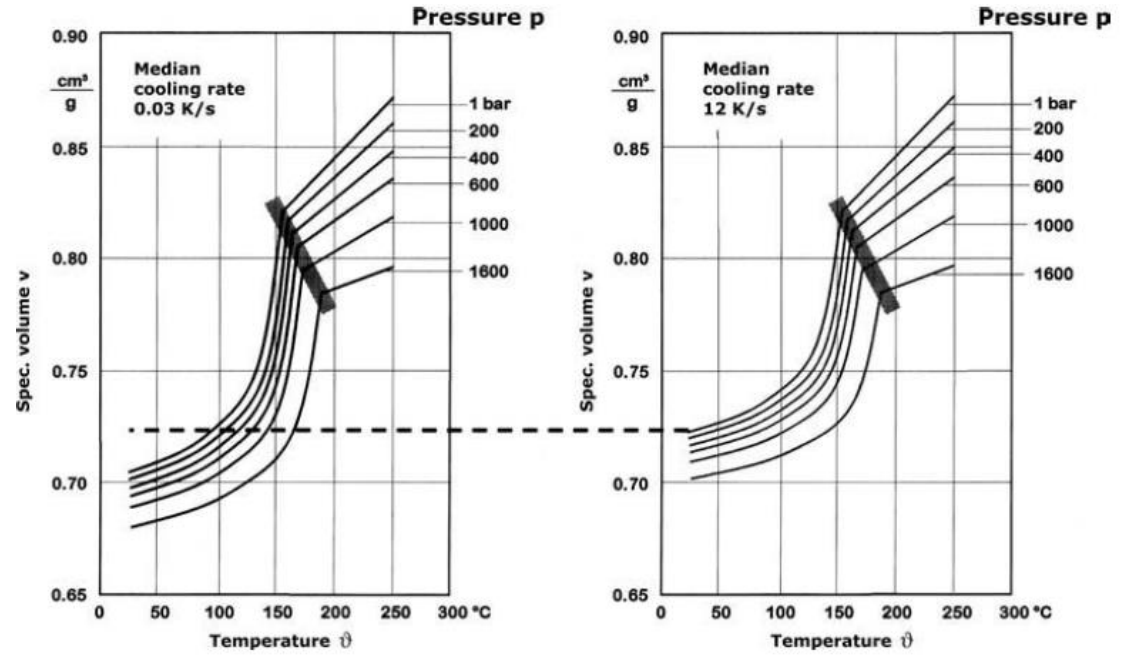
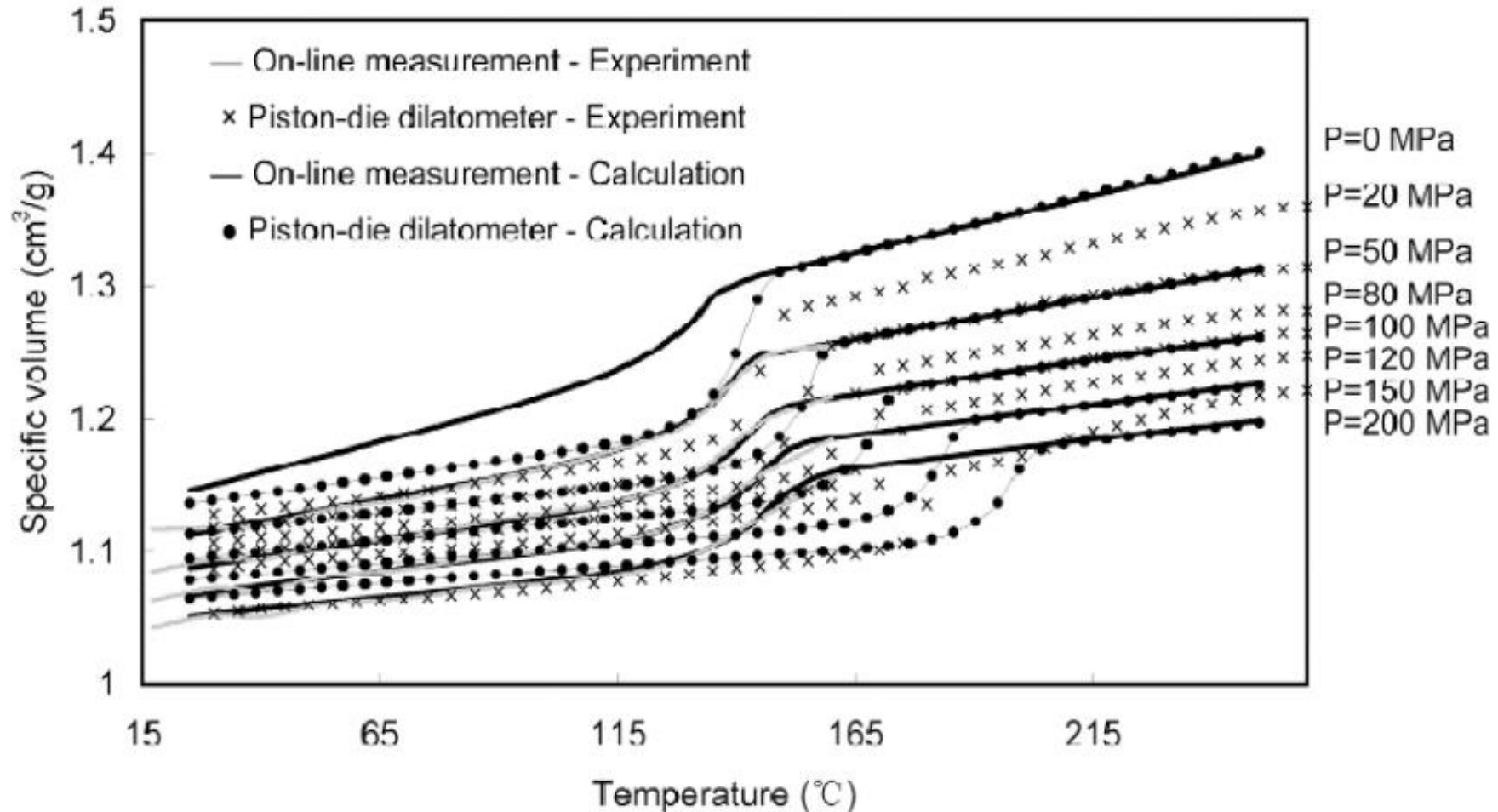

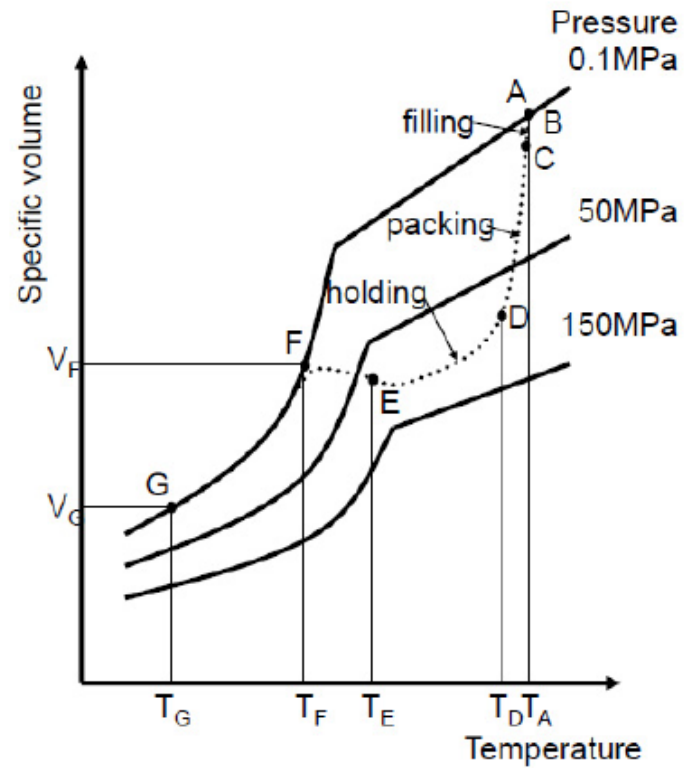
Figure 1.24 p - v - θ diagram for POM C 9021, varying cooling rate, resulting in different specific volumes for each case ie, the specific volume $v = 1/\rho$, with ρ = density (Courtesy: Ticona)

PP İÇİN PVT GRAFIĞİ

PP için makine online deneyi ve teorik hesaplama sonuçları

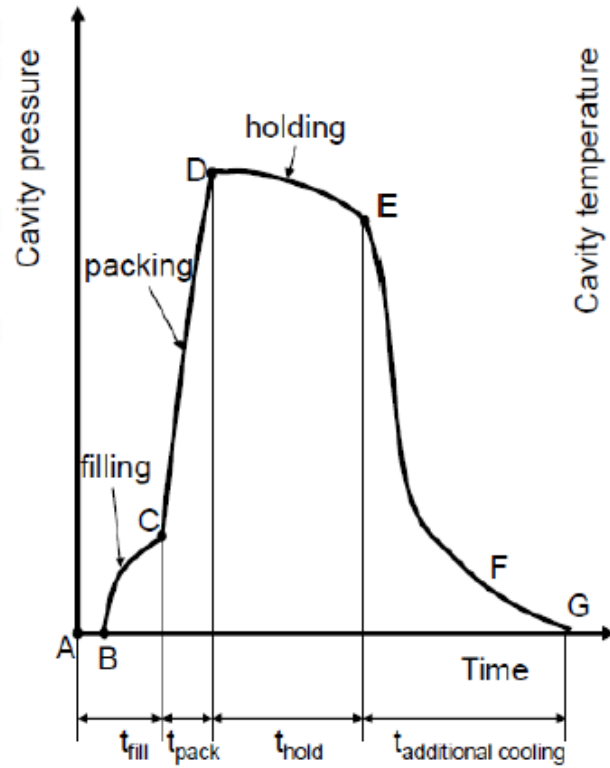

PVT

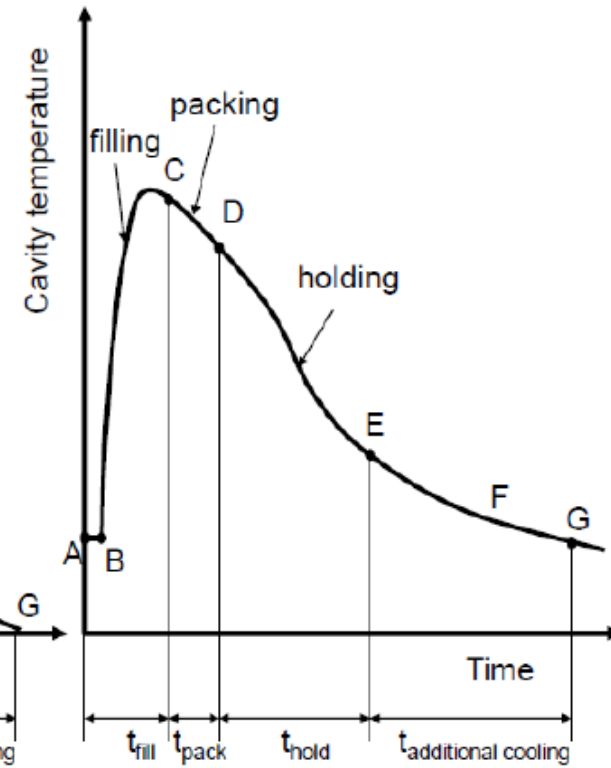
(a)

GÖZ BASINCI

(b)

GÖZ SICAKLIĞI

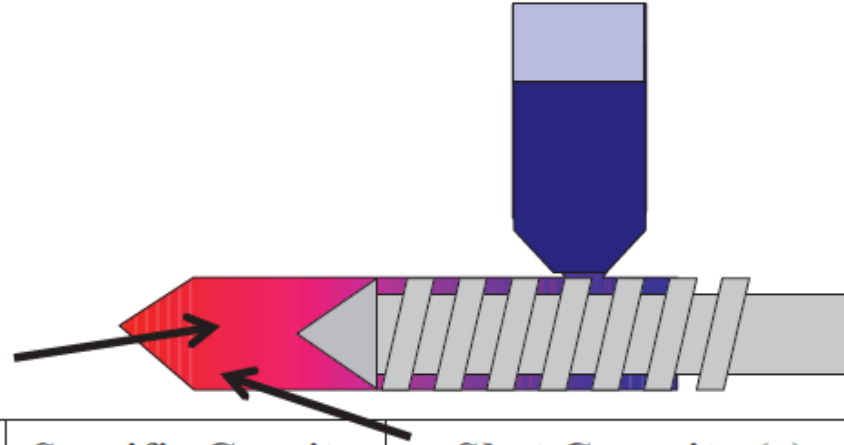

(c)

PVT diagram (a), cavity pressure profile (b) and cavity temperature profile (c).

SHOT BASKI KAPASİTESİ MALZEME CİNSİNE GÖRE DEĞİŞİR

MAXIMUM VOLUME OF
THE BARREL = V

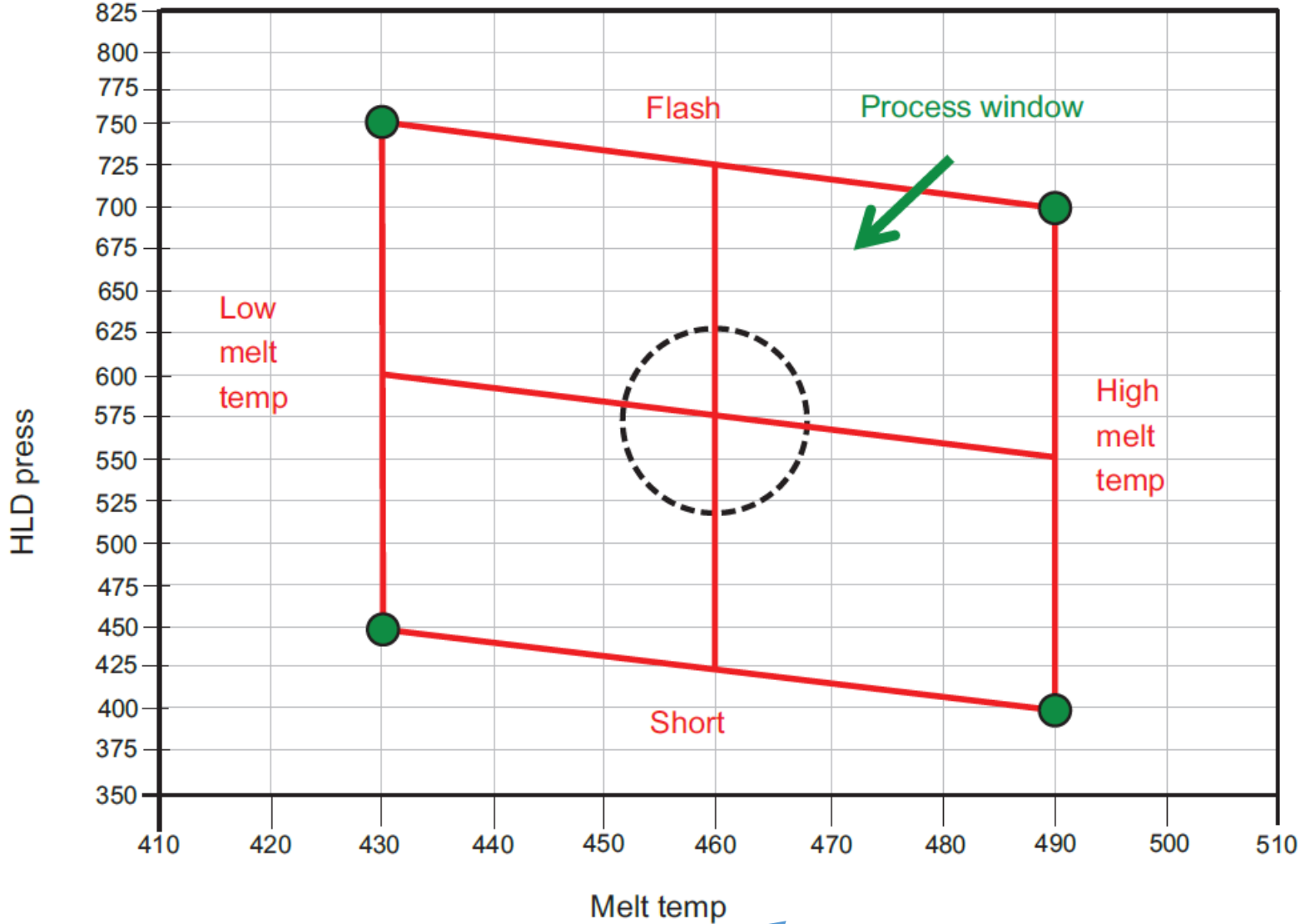

No	Material	Specific Gravity	Shot Capacity (g)
1	Polystyrene	1.06	100
2	Nylon 6	1.15	108
3	Acetal	1.42	134
4	30% GF PBT	1.53	144
5	LDPE	0.92	87
6	Polypropylene	0.90	85

Max shot weight dependence on material densities

KOZMETİK PROSES PENCERESİNİN AYARLANMASI

KOZMETİK PENCERE AMORF YAPILI PLASTİKLER İÇİN

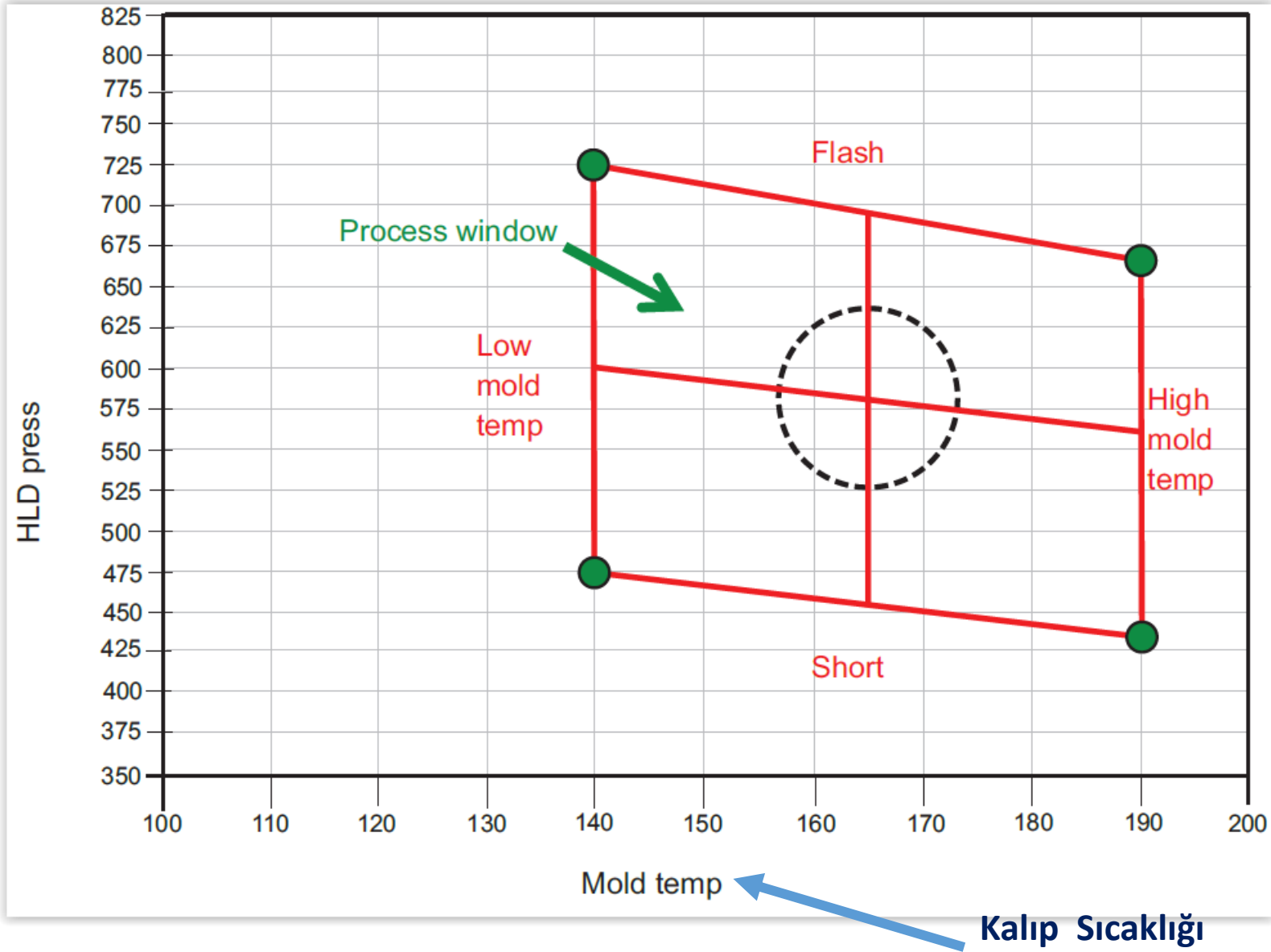

Tutma Basıncı

Eriyik Sıcaklığı

KOZMETİK PENCERE KRİSTAL YAPILI PLASTİKLER İÇİN

Tutma Basıncı

KOZMETİK PROSES PENCERESİ NİN MÜMKÜN OLDUĞU KADAR BÜYÜK OLMASI İSTENİR.

BU PENCERE BELİRLENDİKTEN SONRA « BOYUTSAL PROSES PENCERESİ » BELİRLENİR.

BOYUTSAL OLARAK OYNAYABİLMEK İÇİN KOZMETİK PENCERENİN YETERİ KADAR BÜYÜK OLMASI GEREKİR.

PLASTİK PARÇAYI ÇOK HIZLI BASMAK İYİMİDİR ?

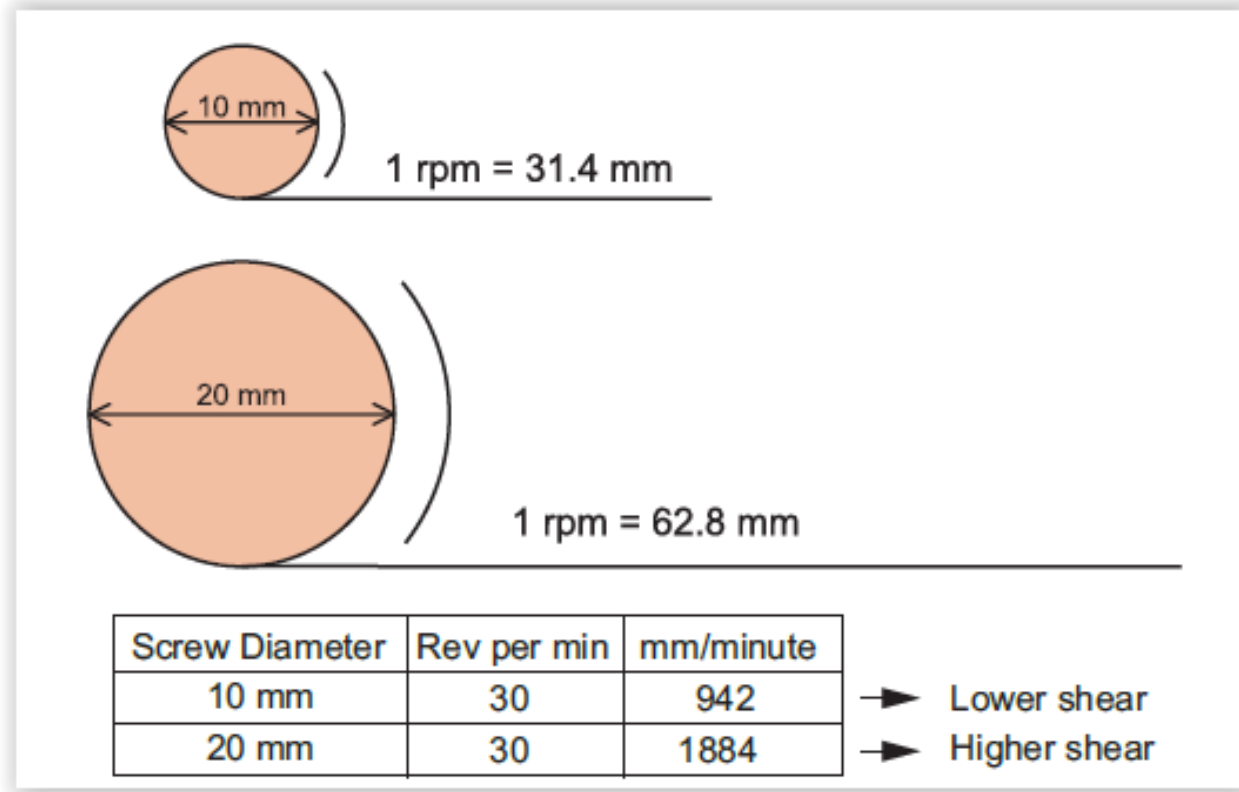
- **Hammadde degrede olabilir.**
- **Gaz atma hızı , max enj hızına yetişemeyebilir.**

Yavaş baskı

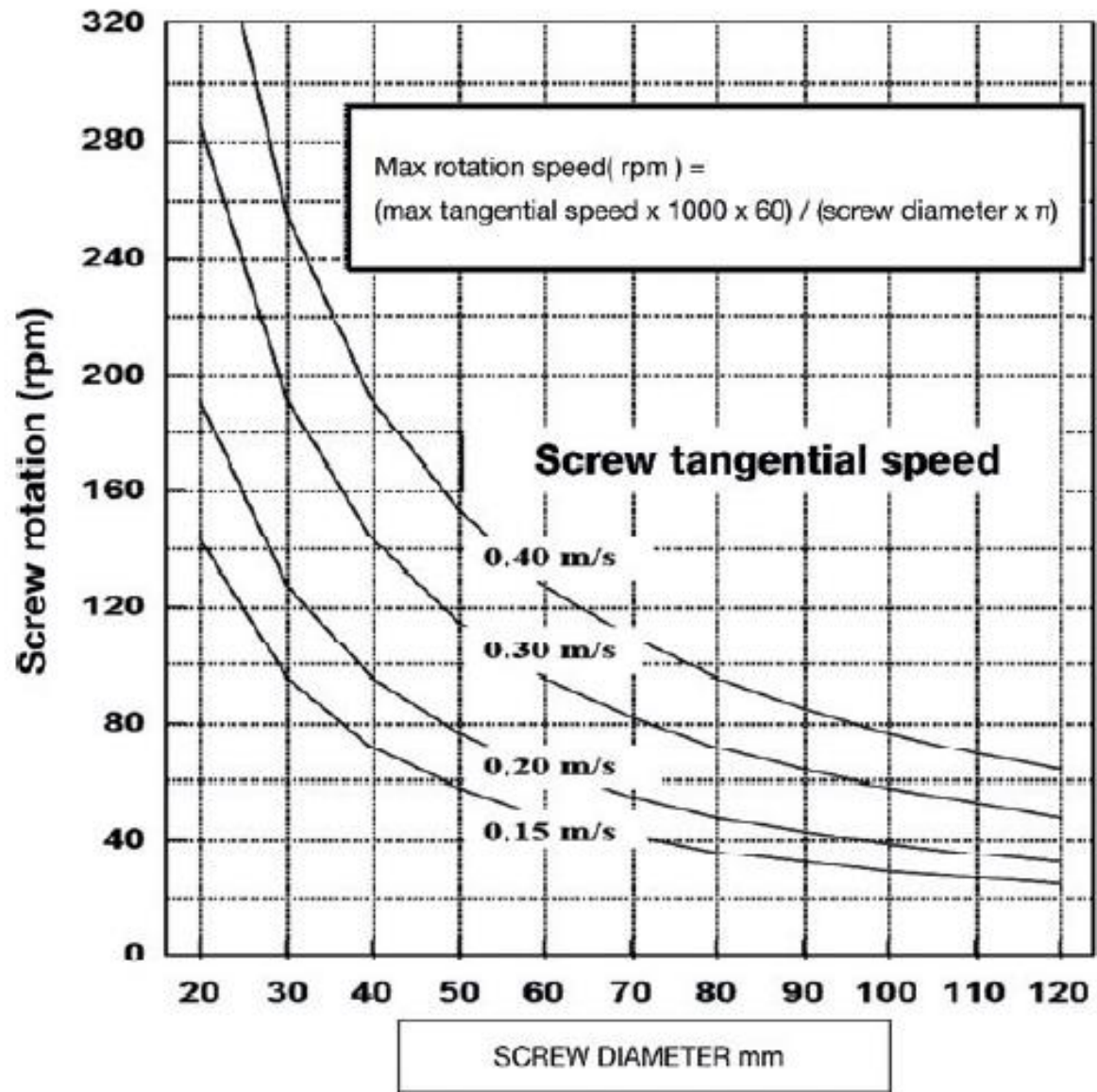
Hızlı baskı

KÜÇÜK VE BÜYÜK MAKİNALARDA RPM (DAKİKADA DÖNÜŞ HIZI) DEĞERLERİ FARKLI OLMALIDIR. RPM DEĞERİ YANILTICI OLABİLİR

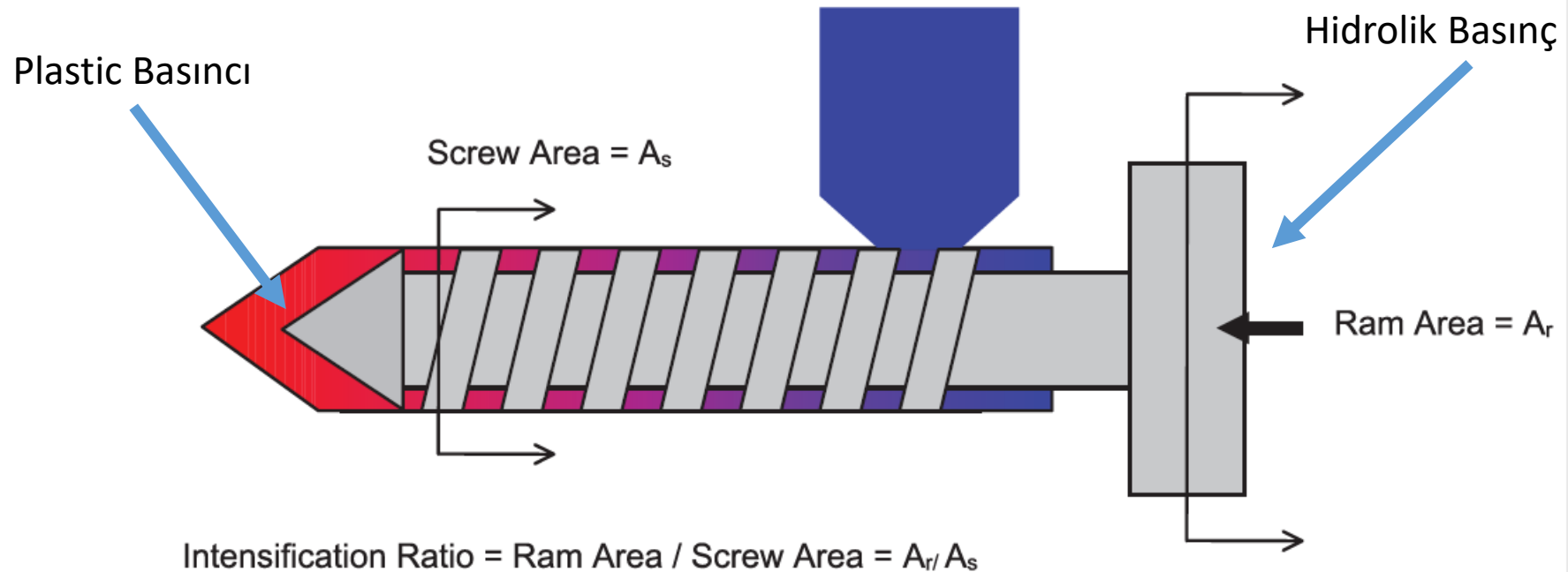
**KRİSTAL YAPILI PLASTİKLERDE YÜKSEK VİDA HIZI ,
ELYAF KATKILI PLASTİKLERDE DAHA DÜŞÜK VİDA HIZI TAVSİYE EDİLİR.**

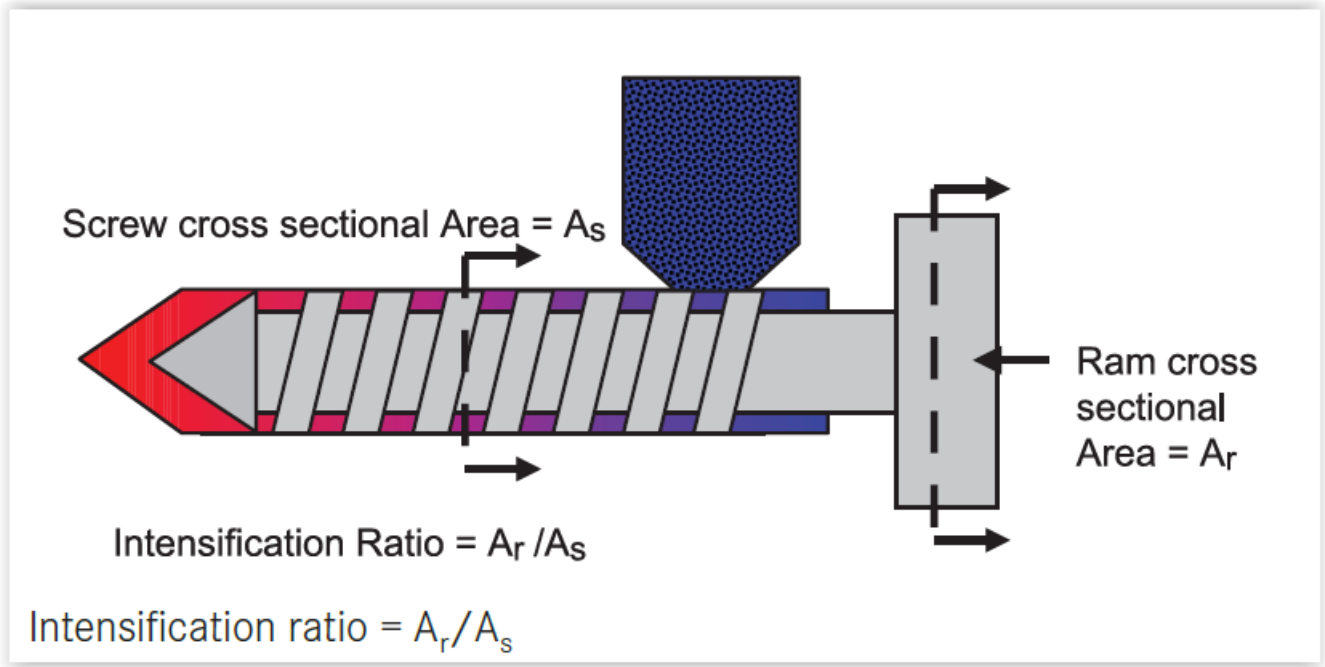
Material	Tangential speed (m/s)
PE	0.8
PP	0.7
PS	0.7
PA	0.5
POM	0.1 to 0.25
PET	0.3
PBT	0.35
ABS, ASA	0.5
SAN	0.55
PC	0.35
CA	0.45
PPE/PA, PPO	0.4
HYTREL	0.4
ABS/PC	0.2
PA 66	0.8
TPU	0.2

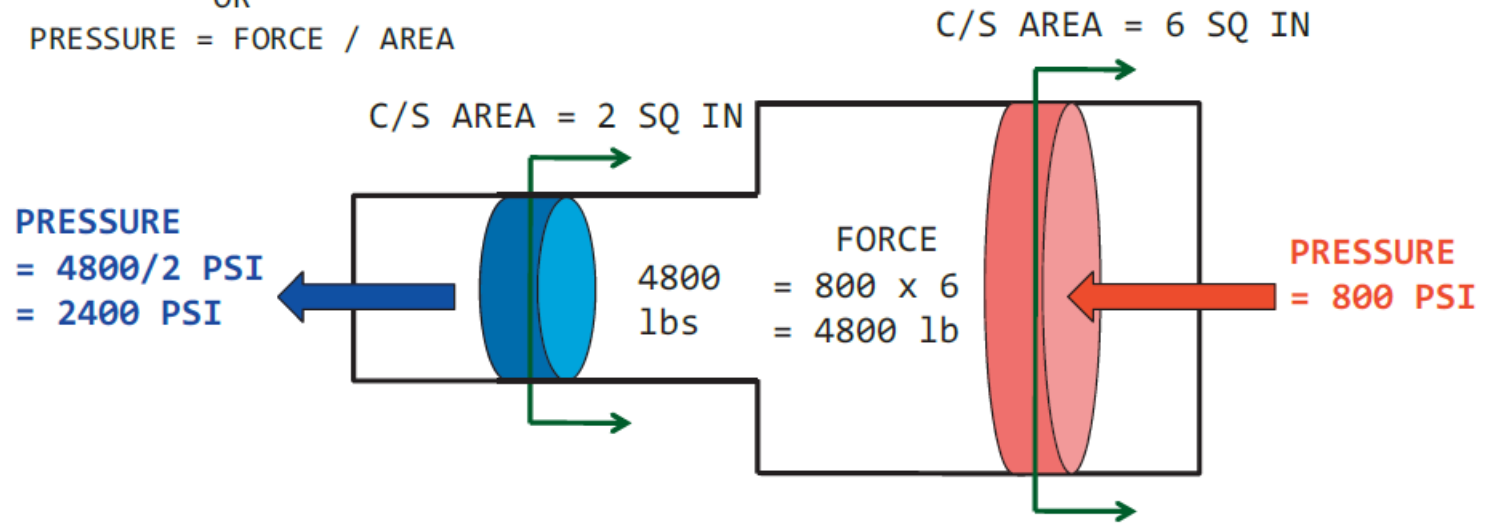
SIKLAŞTIRMA ORANI - INTENSIFICATION RATIO

Plastic Pressure = Hydraulic Pressure \times Intensification Ratio

FORCE = PRESSURE X AREA
OR
PRESSURE = FORCE / AREA

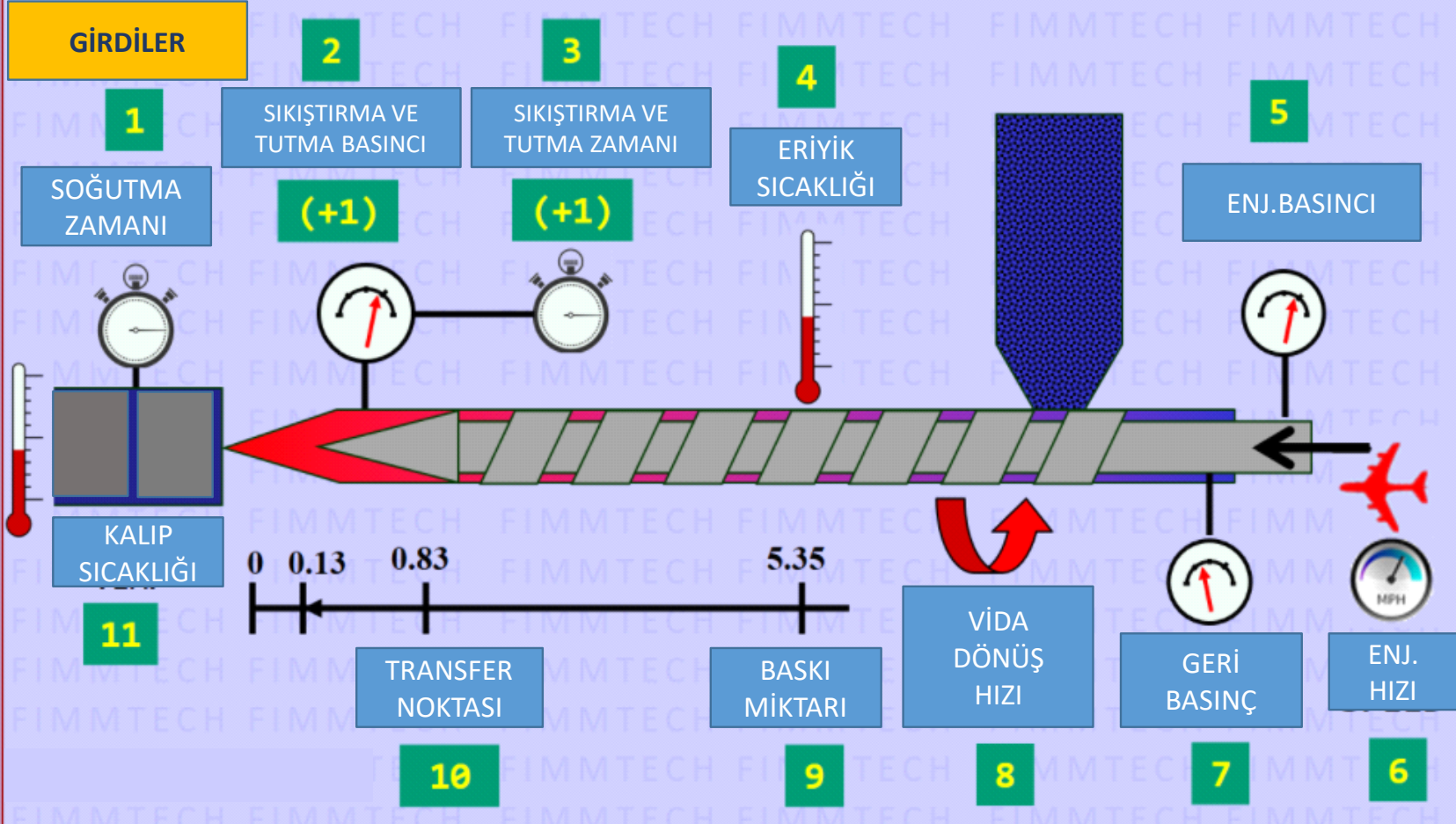
INTENSIFICATION RATIO = $A_1/A_2 = 6/2 = 3$

GERİ BASINÇ OPTİMİZASYONU :

PARÇA YÜZEYİNDE ESTETİK HATA OLMAYACAK SEVİYEDE ,
MAL ALMA ZAMANI DEĞİŞMEYECEK SEVİYİYİ SAĞLAYACAK ,
MİNİMUM GERİ BASINÇ UYGULANMALIDIR .

PARAMETRELERİN SONUÇLARA ETKİSİ

ENJEKSİYON PARAMETRELERİ

ÇIKTILAR

1. Eriyik sıcaklığı 2. Gerçekleşen kalıp sıcaklığı 3. Enjeksiyon dolum zamanı 4. Max. enjeksiyon basıncı
5. Transfer basıncı 6. Yastıklama değeri 7. Mal alma zamanı 8. Cycle Time

DOE İÇİN ÖNEMLİ PARAMETRE GİRDİLERİNİN KALİTEYE ETKİSİ

(DOE : Parametrelerle deney tasarımı)

1. Enjeksiyon Hızı DOE No Kozmetik etki
2. Enjeksiyon Basıncı DOE No
3. Packing ve Tutma basınçları DOE Yes Strong etki
4. Packing ve Tutma zamanları DOE Yes sadece hot runner'lı kalıp için
5. Eriyik sıcaklığı DOE Yes (ABS ,PC gibi amorf plastikler için)
6. Kalıp sıcaklığı DOE Yes (PE , PP gibi kristal yapıllı plastikler için)
7. Shot size ve Transfer (switch over) pozisyonu . DOE No
8. Geri Baiñç DOE No
9. Vida dönme hızı DOE No
10. Soğutma zamanı DOE Yes

Proses Parametre Optimizasyonu ve DOE de kullanılabilirlik yes-no

No.	Factor	Method of Optimization	To be used in DOE? Y/N
1	Injection speed	Viscosity curve	No (exceptions exist)
2	Injection pressure	Pressure drop study	No
3	Pack pressure	Cosmetic process window study	Yes
4	Hold pressure	Cosmetic process window study	Yes
5	Pack time	Gate seal study	No for cold runner Yes for hot tip, valve gate
6	Hold time	Gate seal study	No for cold runner Yes for hot tip
7	Cooling time	Cooling time study	Yes
8	Melt temperature	Cosmetic process window	Yes for amorphous materials No for crystalline materials
9	Mold temperature	Cosmetic process window	No for amorphous materials Yes for crystalline materials
10	Screw rotation speed	Minimum required – melt homogeneity	No
11	Back pressure	Minimum required – cosmetics	No
12	Shot size	Part fill of 95–98%	No
13	Transfer	Part fill of 95–98%	No

DENEY FAKTÖRLERİ ÖZET

1. Hold PressureYES
2. Cooling TimeYES
3. Melt Temperature } VEYA PE , PP için her ikisinde
4. Mold Temperature }
5. Pack TimeYES , (SICAK YOLLUK VE VALF GATE VARSA)

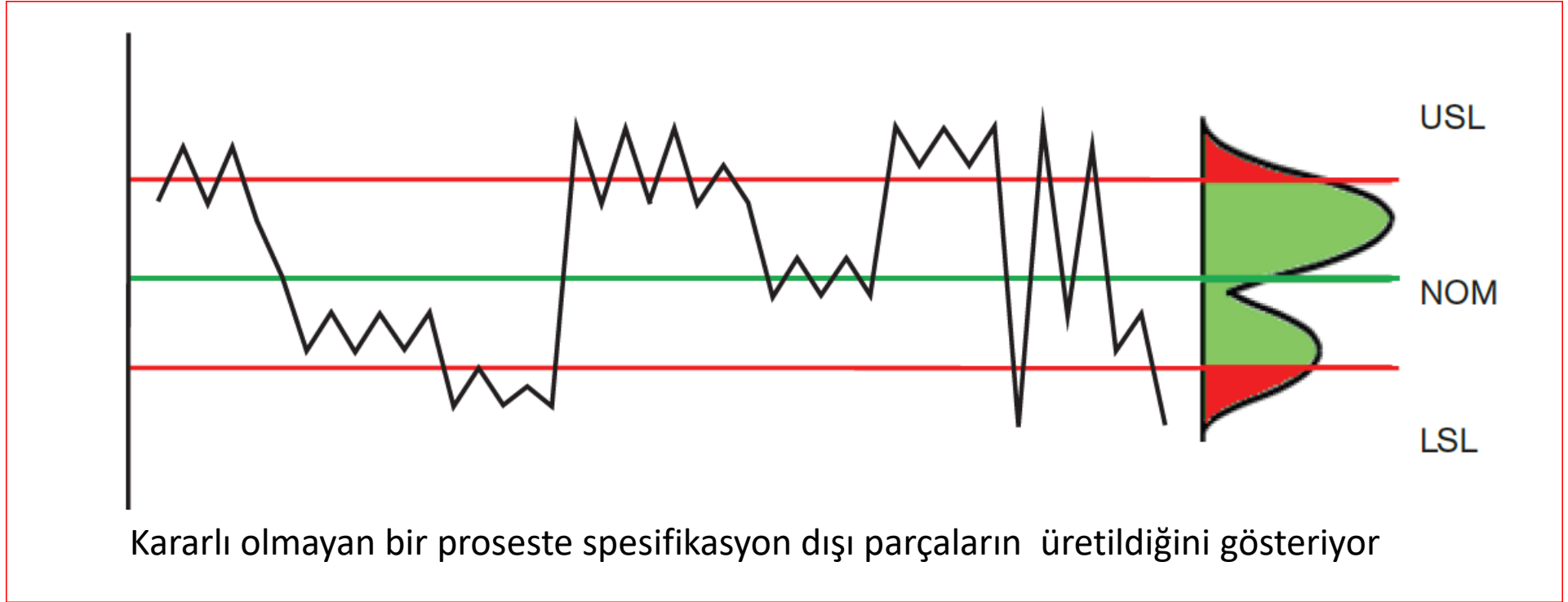
MAX KULLANILABİLECEK FAKTÖR SAYISI = 5, FAKAT ÇOĞU ZAMAN = 3

DOE Analizinde en etkili 2 parametreyi 2 seviyede incellerseniz , $2^2 = 4$ deney yapmalısınız.
en etkili 3 parametreyi 2 seviyede incellerseniz , $2^3 = 8$ deney yapmalısınız.

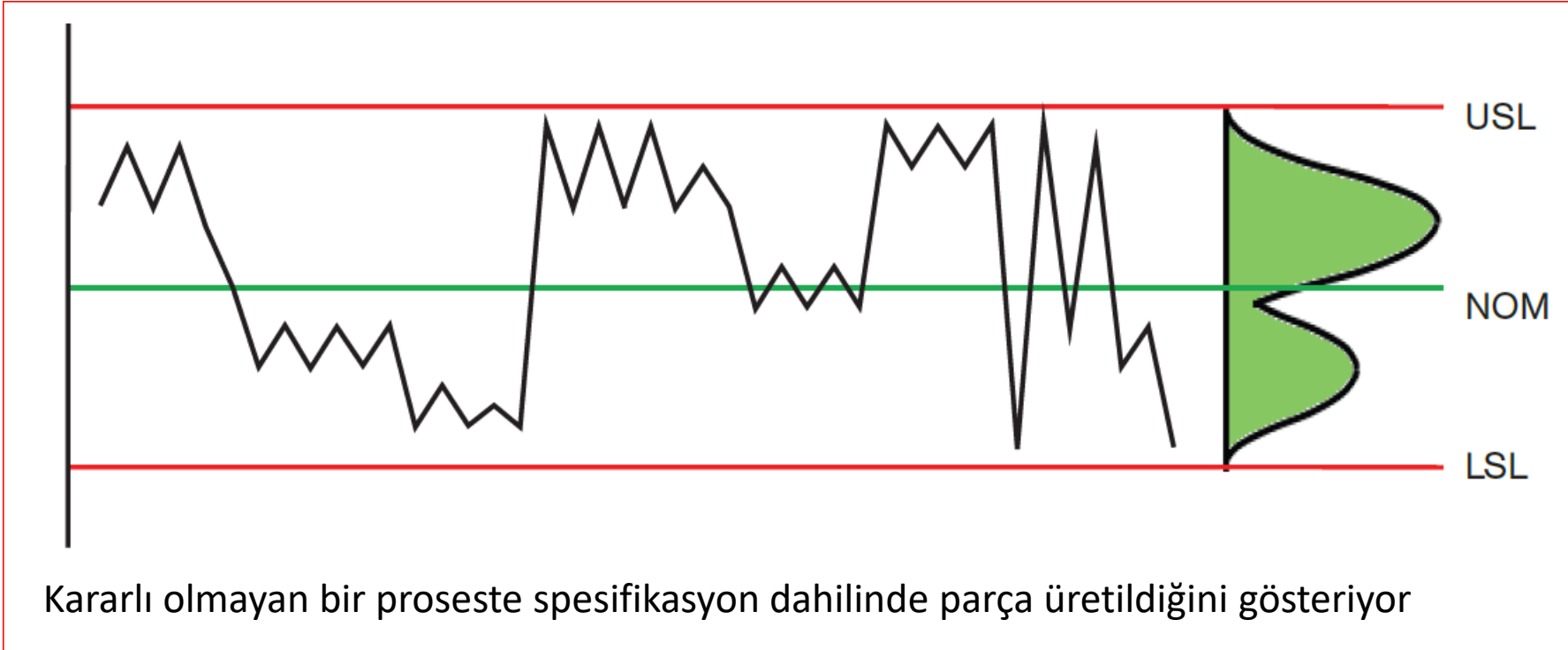
Seviye 1 : düşük Seviye 2 : yüksek

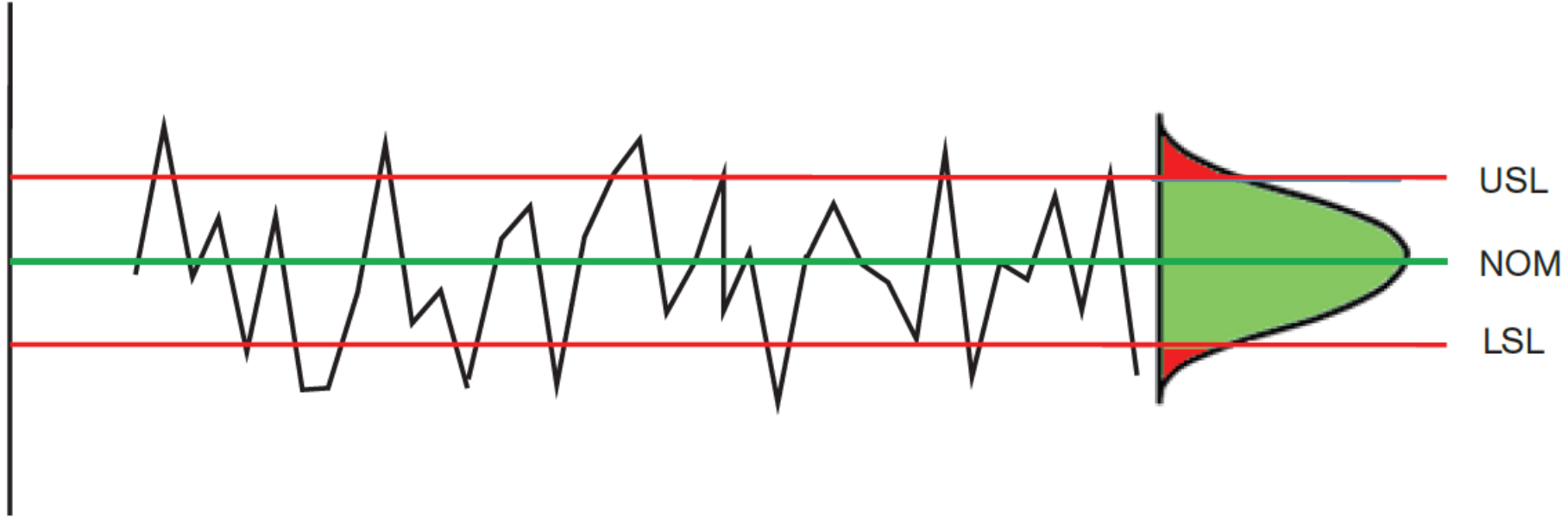
Trial no.	Glass content (%)	Screw rotation (rpm)	Hold pressure time (sec)	Reject level
1	23	200	3	5%
2	27	200	3	14%
3	23	250	3	9%
4	27	250	3	31%
5	23	200	5	2%
6	27	200	5	3%
7	23	250	5	26%
8	27	250	5	33%

KARARLI OLMAYAN BİR PROSES

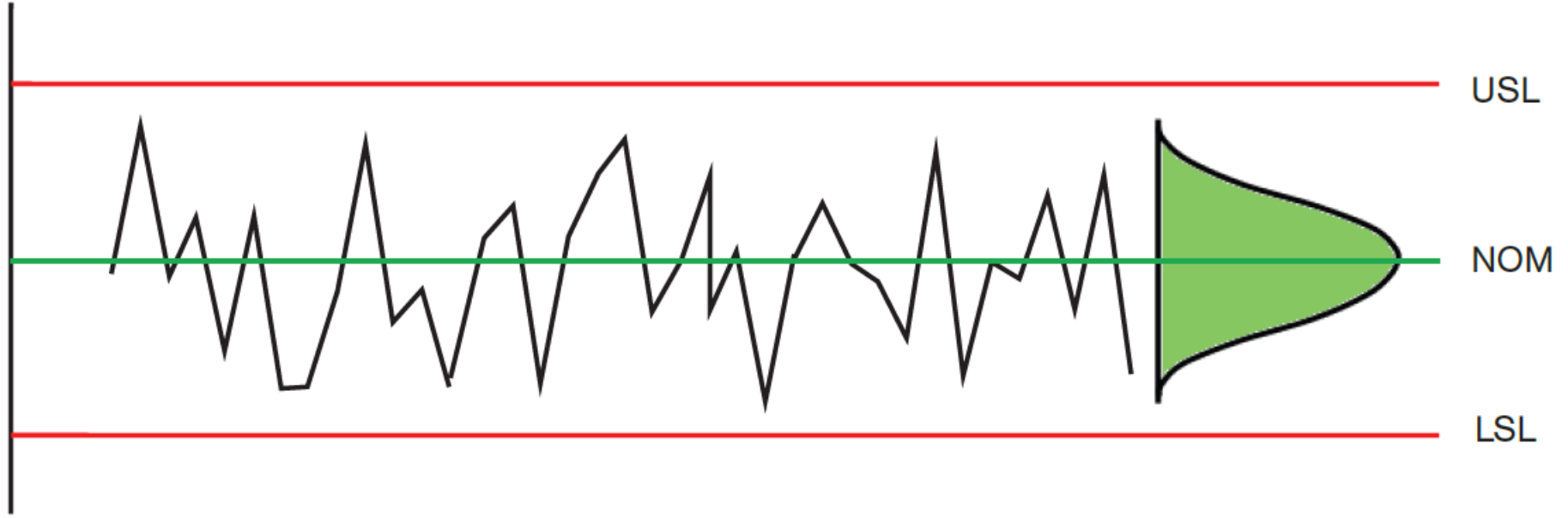

KARARLI OLMAYAN BİR PROSES ***

Kararlı olan bir proseste spesifikasyon dışı parçaların üretildiğini gösteriyor

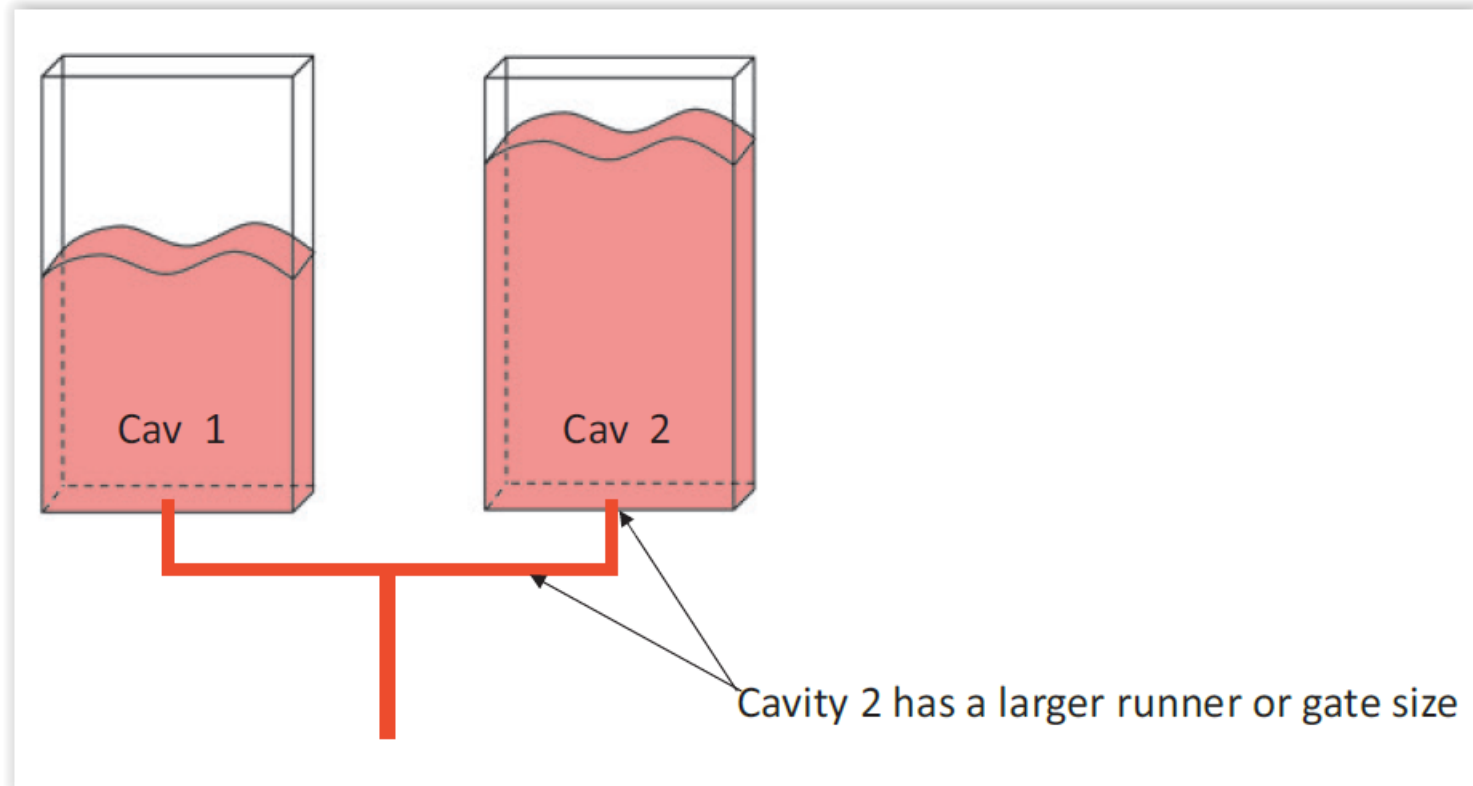

Kararlı olan bir proseste spesifikasyon dahilinde parçaların üretildiğini gösteriyor

ROBUST BİR ENJEKSİYON PROSESİ İÇİN :

- **KALIP , İSTENEN KOZMETİK PARÇAYI ÜRETECEK ŞEKİLDE İMAL EDİLMİŞ VE YETERLİ OLMALI**
- **KALIP BUNU KARŞILIYORSA ARDINDAN ÖLÇÜSEL İNCE AYARLAR YAPILMALI**

KALIPTA BALANS

ROBUST PROCESS PARAMETRE AYARLARI İÇİN ÖNEMLİ KONU BAŞLIKLARI

**ENJEKSİYON HIZININ SABİT OLMASI İÇİN MAKİNEDE
YETERLİ ENJEKSİYON SİSTEM BASINCININ HAZIR OLMASI**

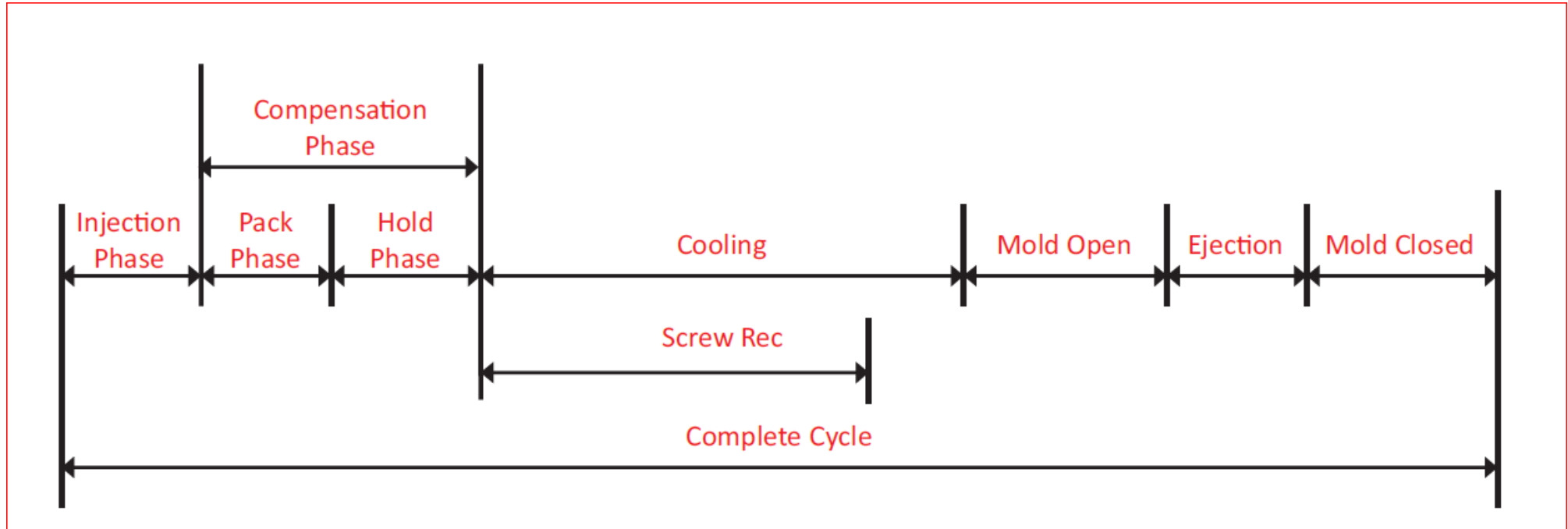
(Basınç limitli proses olmamalı . Basınç yetmediği için hız düşebilir)

ERİYİK YOĞUNLUĞU , ERİYİK SICAKLIĞINA GÖRE DEĞİŞİR

**MÜMKÜN İSE , MAL ALMA ZAMANI ,
SOĞUTMA ZAMANINDAN 2 SN DÜŞÜK OLMALI**

**VİDA DÖNÜŞ HIZLARI (RPM) İÇİN :
HAMMADDE FİRMASI UYARILARINI DİKKATE ALINIZ**

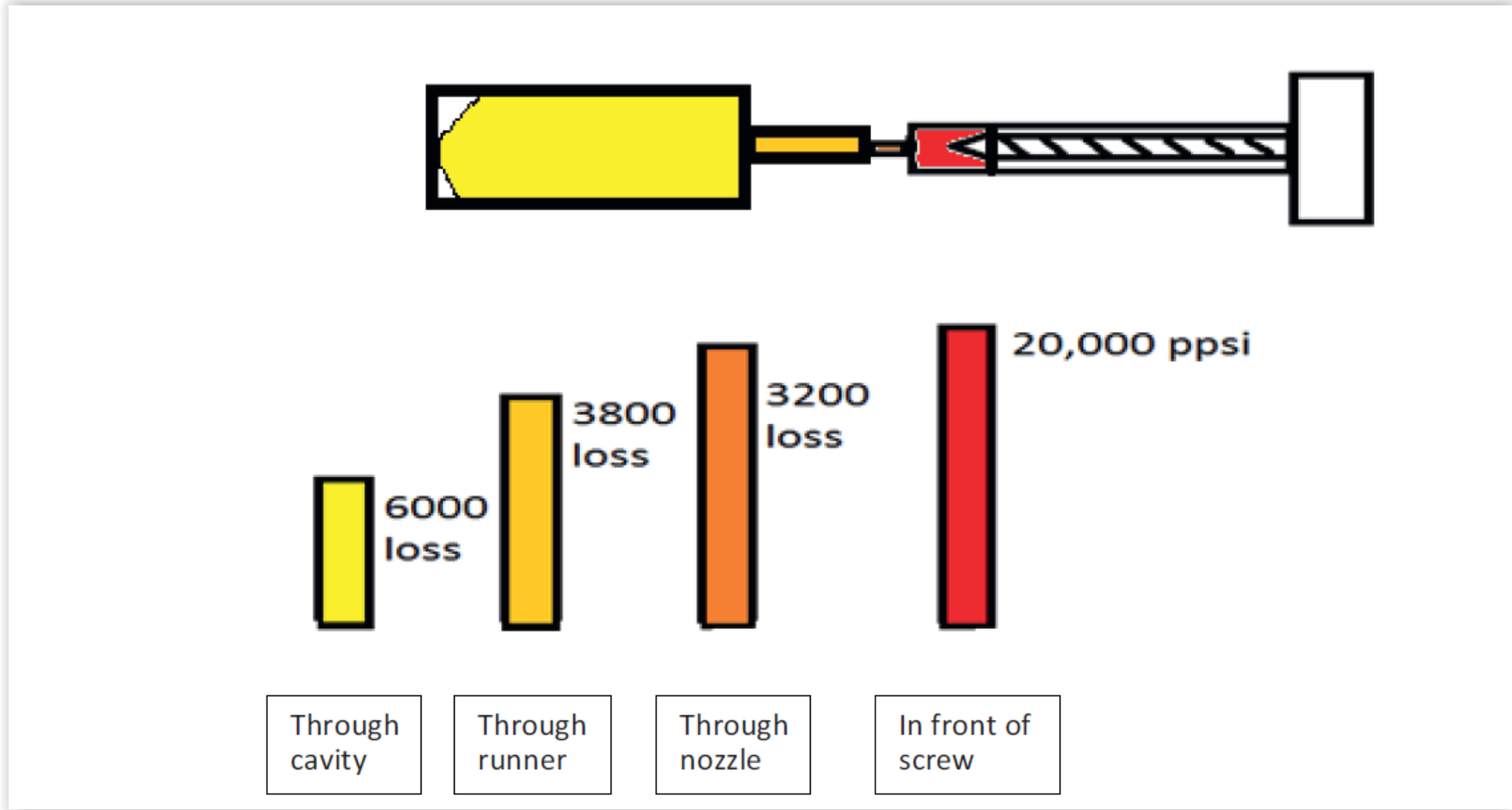
ÇEVİRİM

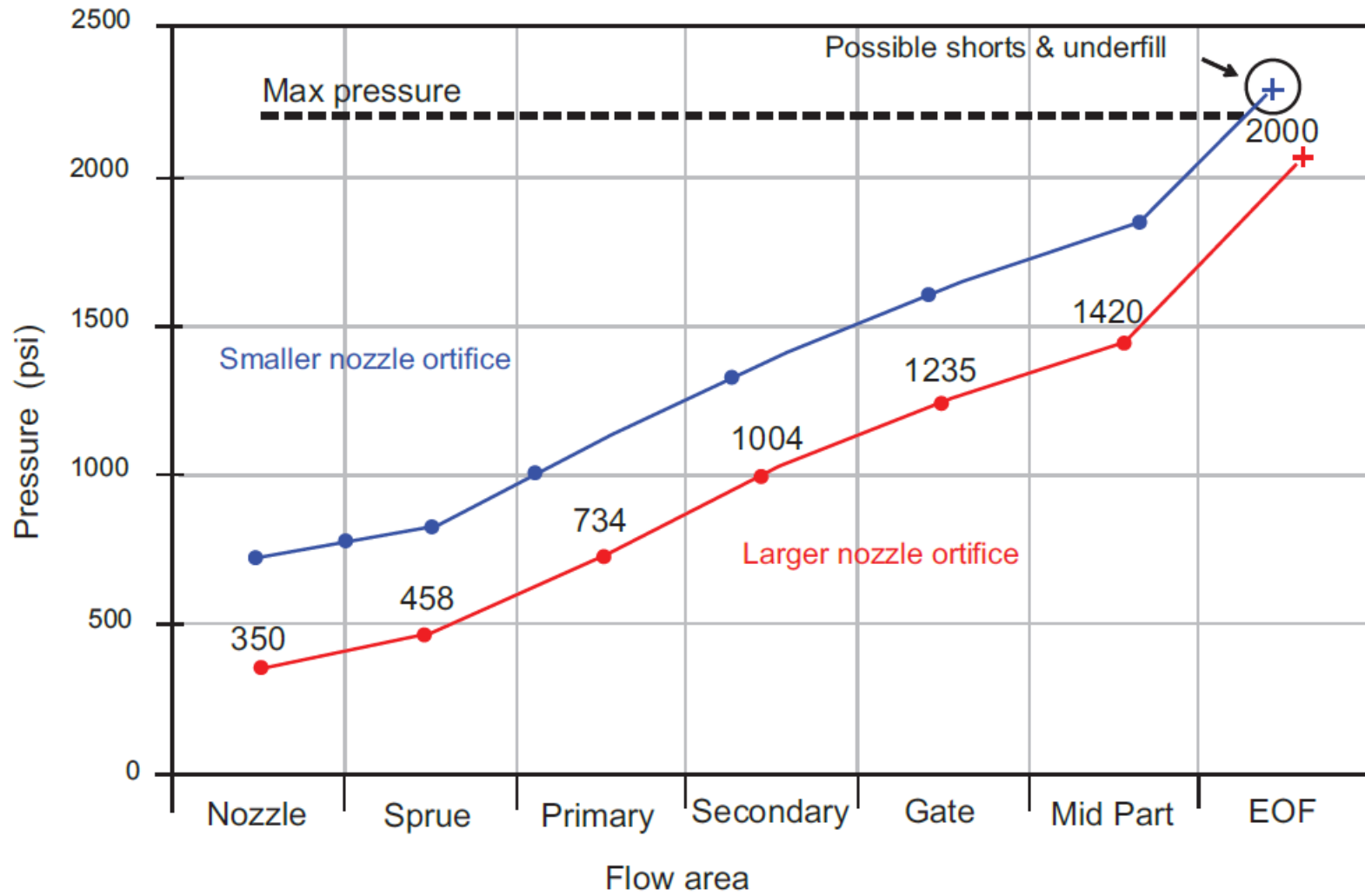
Fill as fast as quality will allow.

ENJEKSİYON PROSESİ İÇİN YETERLİ BASINÇ BULUNMALI

Her Aşamada Basınç Kaybı Oluşur

Basınç Kaybında Nozzle Çap etkisi

% 80 Orijinal (virjin) + % 20 Geridönüşüm malzeme kullanımında recycle malzemenin ne kadarı birden fazla recycle edilmiş olur.

Regrind generation number (<i>g</i>)	Pass (<i>p</i>)				
	1	2	3	4	5
0 (Virgin)	100	80.00	80.00	80.00	80.00
1	-	20.00	16.00	16.00	16.00
2	-	-	4.00	3.20	3.20
3	-	-	-	0.80	0.64
4	-	-	-	-	0.16
Total	100	100	100	100	100

KALIBI % 95 -98 HACİMSELMİ AĞIRLIK OLARAK MI DOLDURACAĞIZ ?

AĞIRLIK = HACİM X ERİYİK YOĞUNLUĞU

ERİYİK YOĞUNLUĞU SABİT İSE HACİM YADA AĞIRLIK FARKETMEZ.

VİSKOZİTE Yİ HESAPLAMA İÇİN AŞAĞIDAKİ FORMÜLÜ KULLANABİLİRSİNİZ :

$$\text{Viscosity} = \text{Peak Injection Pressure} \times \text{Fill Time} \times \text{Screw Intensification Ratio}$$

VİSKOZİTE - ENJEKSİYON HIZI GRAFİĞİNİ ÇİZİNİZ.

(Screw Intensification Ratio = Bimiyorsanız yaklaşık 10 alabilirsiniz.)

ENJEKSİYON BASINCI MI YOKSA KALIP İÇ BASINCI MI ÖNEMLİ

